

SVÉPŘÁVNOST

Tady můžete najít důležité informace, které se týkají svéprávnosti. Pokud některým slovům nerozumíte, požádejte někoho, komu věříte, aby Vám při čtení pomohl.

Co je to svéprávnost?

Svéprávnost znamená, že člověk může sám jednat. Například člověk se rozhodne, že si chce koupit rádio, tak jde a koupí si ho.

Nebo se člověk rozhodne chodit do práce a podepíše pracovní smlouvu.

Svéprávný člověk může podepisovat smlouvy a nakupovat.

Svéprávný člověk může vyřizovat věci na úřadech nebo volit.

Člověk se stává svéprávným v 18 letech, výjimečně v 16 letech.

Právní jednání

Svéprávnosti se také jinak říká právní jednání.
Svéprávný člověk má svá práva, ale má i své povinnosti.
O právní jednání jde nejčastěji,
když musím platit penězi
nebo když se podepisuje smlouva.
Třeba pracovní smlouva, nájemní smlouva, kupní
smlouva a tak dále.

Svobodná vůle

Právní jednání je platné, když mu správně rozumíme.
Na začátku každého právního jednání
je projev svobodné vůle.
Svobodná vůle znamená, že se pro něco rozhodnu.
Nikdo mi nic nepřikazuje.
Rozhodnu se chodit do práce. Můžu si vybrat, kterou
práci chci.
Rozhodnu se vybrat lékaře.
Rozhodnu se vybrat způsob léčby.
Rozhodnu se oženit.
Nikdo mi nemůže nařídít, abych se oženil.

Co to znamená, když má člověk omezenou svéprávnost?

Člověk, který má omezenou svéprávnost,
nemůže dělat některé věci sám.
Takový člověk se většinou nemůže starat
o všechny své peníze sám.
Nebo nemůže podepisovat smlouvy.
Například pracovní smlouvu,
když si najde práci.
O tom, jestli bude člověk svéprávný nebo omezený ve
svéprávnosti,
může rozhodnout jen soud.
Soud přesně popíše, jakých věcí se bude týkat omezení
svéprávnosti.
Například, že člověk s omezenou svéprávností
nesmí utratit víc než 1000 Kč za týden.

Proč jsou lidé omezováni ve svéprávnosti?

Protože by tito lidé mohli udělat něco, co udělat nechtějí. Například podepsat smlouvu na prodej domu, i když dům nikdy prodat nechtěli.

Omezit člověka ve svéprávnosti je možné, ale jenom v zájmu tohoto člověka a jenom jako poslední možnost.

Je možné ochránit člověka před chybným rozhodnutím i jiným způsobem, než ho omezit ve svéprávnosti.

Například jmenováním podpůrce při rozhodování nebo zastoupením členem domácnosti nebo jmenováním opatrovníka bez omezení svéprávnosti.

Jak probíhá omezení svéprávnosti?

Člověka může omezit ve svéprávnosti jen soud.

Aby byl člověk omezený ve svéprávnosti, musí se podat návrh o omezení svéprávnosti soudu.

V návrhu o omezení svéprávnosti je napsáno, proč a jak moc by měl být člověk omezený ve svéprávnosti.

Návrh o omezení svéprávnosti může na soud podat kdokoli.

Například rodič, asistent nebo i sám člověk s mentálním postižením.

Když soud dostane návrh o omezení svéprávnosti, pošle člověku, kterému by měla být svéprávnost omezena, dopis.

V dopise soud napíše, že bude zkoumat svéprávnost tohoto člověka.

Člověk si může vybrat někoho, kdo ho bude u soudu zastupovat.

Může to být advokát nebo jiný člověk, kterému věří.

Tomu, kdo zastupuje člověka před soudem, se říká zmocněnec.

Soud musí zjistit, jaký názor má člověk, o kterém rozhoduje.

To znamená zeptat se člověka,

který má být omezený ve svéprávnosti, co si o tom myslí.

Co zvládá sám a s čím mu v životě pomáhají jiní lidé.

Soud také zjišťuje jaké postižení nebo duševní onemocnění má tento člověk.

Soud se může zeptat různých lidí na jejich názor.

Soud musí kontaktovat lékaře,

rodinu tohoto člověka nebo sociální pracovníky.

Takový lidem se říká svědci.

Soud by měl s lidmi komunikovat tak, aby mu rozuměli.

Rozsudek

Když soud rozhodne, že člověka skutečně omezí ve svéprávnosti,
musí napsat rozsudek.

Rozsudek vždy přijde člověku poštou.

Člověk může být omezený ve svéprávnosti nejdéle 5 let.
Potom soud musí rozhodovat o svéprávnosti znovu.

Rozsudek o omezení svéprávnosti je dopis, kde je napsáno:

Proč je člověk omezený ve svéprávnosti.

Na jak dlouho je člověk omezený ve svéprávnosti.

V čem konkrétně je člověk omezený. To znamená, o čem nemůže rozhodovat sám.

Kdo bude opatrovník tohoto člověka.

Odvolání

Pokud nesouhlasíte s tím, co je napsané v rozsudku,
můžete se odvolat.

Odvolat se proti rozsudku znamená napsat na soud dopis.

Do dopisu napíšete, proč nesouhlasíte s tím, jak soud rozhodl.

Pokud chcete napsat odvolání proti rozsudku
o svéprávnosti,

je dobré se poradit s někým, komu věříte.

Napsat odvolání není jednoduchá věc.

Opatrovník

Opatrovníkem může být někdo blízký, komu člověk věří.

Může to být někdo příbuzný z rodiny,
například máma, táta, bratr, sestra.

Opatrovníkem může být i kamarád.

Musí respektovat přání a potřeby člověka.

Opatrovník musí jednat v zájmu člověka.

Opatrovník musí být svéprávný.

Soud jmenuje opatrovníkem nejdříve toho,
koho člověk, který bude omezený ve svéprávnosti, sám navrhne.

Pokud člověk nikoho nenavrhne, soud hledá opatrovníka mezi příbuznými, blízkými a známými lidmi.

Pokud soud nikoho nenajde, jmenuje veřejného opatrovníka.

Veřejný opatrovník je cizí osoba, která pracuje na úřadě. Práce této osoby je být opatrovníkem.

Veřejný opatrovník je opatrovníkem více lidí s omezenou svéprávností najednou.

Pokud člověk s omezenou svéprávností není spokojen s prací veřejného opatrovníka, může si stěžovat jeho vedoucímu.

Co když člověk s omezením svéprávnosti chce svéprávnost vrátit?

Člověk, který má omezenou svéprávnost, může kdykoli podat návrh k soudu.

V tomto návrhu musí být napsáno, že chce vrátit svéprávnost a proč.

Návrh na navrácení svéprávnosti může na soud podat i někdo jiný.

Například rodič, opatrovník nebo sociální pracovník.

Soud musí návrh o navrácení svéprávnosti řešit.

Soud se znovu zeptá člověka, který je omezený ve svéprávnosti a dalších svědků.

Potom soud rozhodne o tom, jestli se člověku svéprávnost vrátí.

Člověk s omezenou svéprávností pak dostane od soudu dopis, kde je napsáno, jak soud rozhodl a proč tak rozhodl.

Kdo vám může pomoci?

Fokus ČR, z.s.

Dolákova 536/24
181 00 Praha 8
tel.: +420 233 553 303
e-mail: info@fokus-cr.cz

Národní rada osob se zdravotním postižením – poradna

Partyzánská 7
170 00 Praha 7
tel.: +420 266 753 427
e-mail: poradnanrzp@nrzp.cz

Quip, z. ú.

Karlínské náměstí 12
186 00 Praha 8
tel: + 420 221 890 434
e-mail: info@kvalitavpraxi.cz

Rytmus, o.p.s.

Londýnská 81
120 00 Praha 2
tel.: +420 224 251 610
e-mail: rytmus@rytmus.org

Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením, z. s.

Karlínské náměstí 59/12
186 03 Praha 8
tel.: +420 221 890 436; +420 776 237 799
e-mail: spmp@seznam.cz

Vydalo Národní centrum podpory transformace sociálních služeb v rámci projektu Život jako každý jiný hrazeného z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR prostřednictvím OPZ.

Více na www.trass.cz